ET

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

14. detsember 2006,

Eesti Panga taotlusel, seoses määruseelnõuga kohustusliku reservi nõude arvestuse ja täitmise korra kehtestamise kohta

(CON/2006/59)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

27. novembril 2006 sai Euroopa Keskpank (EKP) Eesti Panga taotluse avaldada arvamust seoses määruseelnõuga kohustusliku reservi nõude arvestuse ja täitmise korra kehtestamise kohta (edaspidi „määruseelnõu“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 105 lõikel 4 ja 29. juuni 1998 otsuse 98/415/EÜ (riikide ametiasutuste konsulteerimise kohta Euroopa Keskpangaga seoses õigusaktide eelnõudega)[1] artikli 2 lõikel 2, kuna määruseelnõu käsitleb rahapoliitika instrumente. Euroopa Keskpanga nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Määruseelnõu eesmärk

Määruseelnõu eesmärk on kooskõla suurendamine Basel II raamistikuga. Määruseelnõu peamine muudatus käsitleb reservinõude arvestusbaasi, jättes välja hüpoteegiga tagatud eluasemelaenude portfelli; seega pöördutakse tagasi kohustuspõhise reservinõude arvestuse juurde. Täiendavalt viiakse sisse mitmeid tehnilisi muudatusi, sealhulgas leppetrahvi määra korrigeerimine, arvelduskonto päevasisese miinimumtaseme väljajätmine ja muutused Eesti Panga ja krediidiasutuse lepingulistes suhetes. Määruseelnõu jõustumine on ette nähtud 1. jaanuaril 2007.

2. Üldised märkused

2.1 EKP on analüüsinud Eesti kohustusliku reservi süsteemi oma arvamuses CON/2006/3[2] ja rõhutanud, et Eestis euro kasutusele võtmisel tuleb kõrvaldada Eesti ja eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi erinevused. Seda arvesse võttes toetab EKP, et hüpoteegiga tagatud

1 EÜT L 189, 3.7.1998, lk 42.

2 EKP 13. jaanuari 2006 arvamus CON/2006/3, Eesti Panga taotlusel, määruse „Kohustusliku reservi nõude arvestuse ja täitmise korra kehtestamine“ eelnõu ja määruse „Eesti Panga presidendi 12. juuli 2002 määruse nr 12 „Krediidiasutuste usaldatavusnormatiivid“ muutmine“ eelnõu kohta.

eluasemelaenude portfell jäetakse reservinõude arvestusbaasist välja, kuna sellega läheneb Eesti kohustusliku reservi süsteem eurosüsteemi korrale[3].

2.2 EKP toetab samuti Eesti Pangas avatud arvelduskonto päevasisese 40% miinimumtaseme nõude väljajätmist, mis täiendavalt harmoneerib Eesti kohustusliku reservi süsteemi Eurosüsteemi korraga.

2.3 EKP märgib ära trahvimäära muutuse, mis viib Eesti trahvisüsteemi suuremasse vastavusse eurosüsteemi raamistikuga ning paneb trahvimäära sõltuvusse poliitilise otsusega määratud määrast ja ei kohalda kindlat määra (hetkel kohaldatakse 20% aastamäära). Siiski soovib EKP juhtida Eesti Panga tähelepanu asjaolule, et Eesti Panga trahvimäär on seotud eurosüsteemi põhilise refinantseerimistoimingu pakkumisintressi alammääraga, kuid eurosüsteem kohaldab laenamise püsivõimaluse intressimääraga seotud määra. Eurosüsteemi raamistiku kohaselt võib reservinõude summa suhtes, mille asjaomane asutus jättis täitmata, kohaldada makset, mis ületab laenamise püsivõimaluse intressimäära kuni 5 protsendipunkti[4]. Olenevalt rikkumise tõsidusest võib eurosüsteem kohaldada ka suuremat trahvi, näiteks makset, mis on kuni kaks korda suurem laenamise püsivõimaluse intressimäärast, või nõuda asjaomaselt asutuselt EKP või riigi keskpanga juures intressita deposiidi avamist, mis ületaks kuni kolm korda reservinõude summa, mille asjaomane asutus jättis täitmata.

2.4 Peale selle ja nagu märgitud ka arvamuses CON/2006/3[5] puudub kohustusliku reservi arvutamise ja täitmise korda kehtestava määruseelnõu 1. lisa punktis 1 kõigi EL liikmesriikide loetelu. 1. lisa punkti 2 kohaselt tohib likviidsusportfell sisaldada vaid selliseid võlakirju, mis vastavad punkti 2 alapunktides sätestatud nõuetele. Seega kohtleb määruseelnõu euroala liikmesriikide valitsuste ja teiste EL liikmesriikide valitsuste eurodes võlakirja emissiooni nõutava minimaalse krediidireitingu osas erinevalt.

2.5 Eesti ja eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi vahel on siiski olulised erinevused, mis tulenevad peamiselt nendele süsteemidele pandud erinevatest funktsioonidest. Erinevused eurosüsteemi tegevuse aluseks olevast õigusraamistikust tuleb kõrvaldada Eestis euro kasutusele võtmisel. Eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi õiguslik alus on sätestatud: i) Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artiklis 19; ii) määruses (EÜ) nr 2531/98; iii) 12. septembri 2003. aasta määruses EKP/2003/9 kohustusliku reservi kohaldamise kohta[6]; ja iv) reservibaasi mõiste ja arvutamise osas 22. novembri 2001. aasta määruses EKP/2001/13 rahaloomeasutuste sektori koondbilansi kohta[7]. Neid õigusakte kohaldatakse vahetult ja need on euroala krediidiasutustele kohustuslikud ning nende eesmärgiks on tagada, et eurosüsteemi kohustusliku reservi süsteemi tingimused on ühtsed kogu euroalal. Eurosüsteemi raamistikus on

3 EKP arusaama kohaselt muudetakse vastavalt ka määruseelnõu 4. lisa.

4 Nõukogu 23. novembri 1998. aasta määruse (EÜ) nr 2531/98 (Euroopa Keskpanga kohaldatavate kohustuslike reservide kohta) (EÜT L 318, 27.11.1998, lk. 1) artikli 7 lõige 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) No 134/2002 (EÜT L 26, 26.1.2002, lk. 1).

5 Vt arvamuse CON/2006/3 punkti 10.

6 ELT L 250, 2.10.2003, lk 10.

7 EÜT L 333, 17.12.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega EKP/2004/21 (OJ L 371, 18.12.2004, lk 42).

kohustusliku reservi nõude põhiliseks eesmärgiks stabiliseerida rahaturuintressimäära ja tekitada või suurendada struktuurset likviidsuse puudujääki.

Käesolev arvamus avaldatakse EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 14. detsember 2006

[alla kirjutanud]

EKP president

Jean-Claude TRICHET